

Kulutõhususe ja ravikindlustuse eelarve mõju hinnang

Teenuse nimetus	Loovteraapia
Taotluse number	1095

1. Lühikokkuvõtte taotlusest

Ettepaneku lisada tervishoiuteenuste loetellu uus teenus „Loovteraapia“ on esitanud Eesti Loovteraapiate Ühing. Taotluse andmetel on loovterapeut on psühhoterapeutilise ravi ja rehabilitatsiooni spetsialist, kes teenuse osutamisel peab vastama loovterapeudi kutsestandardile. Loovteraapia on põhjendatud, eesmärgipärane ja planeeritud tegevus psühhoterapeutilises ravis ja rehabilitatsioonis, kus selgelt määratletud kliendi-terapeudi suhtes rakendatakse loovus- ja loomingupõhiseid meetodeid ja tehnikaid kliendi tervislikust seisundist lähtuvate eesmärkide saavutamiseks. Loovteraapia hõlmab nelja spetsialiseerumissuunda: kunstiteraapia, muusikateraapia, draamateraapia ning tantsu- ja liikumisteraapia. Taotluses ning lisaandmetes on esitatud terve rida näidustusi, mille korral teenuse osutamine on põhjendatud. Meditsiinilise tõenduspõhisuse hinnangu (MTH) alusel on kokkuvõtte erinevate teraapiate osas järgmine:

„**Muusikateraapiast** võiksid saada kasu patsiendid, kellel on taotluses esitatud haiguste grupid v.a. psühhootiliste ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired, Parkinsoni tõbi, *sclerosis multiplex*, ajuinfarktid.

Kunstiteraapia efektiivsuse koht nimetatud patsiendigruppidel puudub hetkel piisav tõendus.

Tantsu- ja liikumisteraapiast võiksid mõningast kasu saada Parkinsini tõvega patsiendid, teistel patsientidel soovitusel andmiseks puudub piisav tõendus.“

Teenuse osaline alternatiiv võib olla füsioterapia, psühhoterapia ja kliinilise logopeedi konsultatsioon ehk et teenust võib olla täna nendena kodeeritud või siis osa loovteraapiat vajanud patsiente suunatud nimetatud teenustele.

2. Teenuse hinna põhjendus

2.1. Teenuse kulude (hinna) põhjendus

Taotluse andmetel on vajalik individuaal teraapia ja grupiteraapia. MTH soovib teenuste loetellu lisamisel lisada eraldi teenused erinevatele loovteraapia liikidele. Samas taotlusest ei selgu, et ressursside vajadus oleks erinev.

Taotluse andmetele tuginedes on individuaalse loovteraapia ühe seansi hind 32,86 eurot, hinnaarvutus on järgmises tabelis:

Ressursi kood	Ressursi nimetus	Käitur	Kogus	Ühiku maksumus	Kokku
UUS	Loovterapeut	min	90	0,323	29,07
PIN993305	Vastuvõtukabinet	min	90	0,0239	2,15
OST4413	Patsiendi haldus		0,5	0,77	0,39
YKM	Loovteraapia materjalide komplekt	tk	1	1,25	1,25
KOKKU					32,86

Grupiteraapia teenuse osutamiseks ajakulu koos ettevalmistuse ja dokumenteerimisega on 120 minutit ning teenuste osutatakse kaheksale patsiendile. Ühe isiku kohta on grupiteraapia seansi maksumus 6,71 eurot, vt alljärgnev tabel:

Ressursi kood	Ressursi nimetus	Käitur	Kogus	Ühiku maksumus	Kokku	Isiku kohta
UUS	Loovterapeut	min	120	0,323	38,76	4,85
PIN233001	Rühmateraapia ruum	min	120	0,0375	4,50	0,56
OST4413	Patsiendi haldus		0,5	0,77	0,39	0,05
YKM	Loovteraapia materjalide komplekt	tk	8	1,25	10,00	1,25
KOKKU					53,65	6,71

3. Kulutõhususe analüüs

3.1. Kulude leidmine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste kuludega

Teenus oma eesmärgilt ja kuludelt on võrreldav psühhoterapia teenustega (kirjeldused vt lisas), mis on järgmised:

- Psühhoterapia seanss ühele haigele (kood 7601), hinnaga 31,61 eurot;
- Psühhoterapia seanss ühele haigele grupis (grupis seitse kuni kaheksa haiget) (kood 7602), hinnaga 10,64 eurot.

Individuaalse loovteraapia maksumus on 1,25 eurot kallim kui psühhoterapia. Maksumuse erinevus tuleneb loovteraapia ühekordsete vahendite maksumusest.

Grupiloovteraapia maksumus on grupile mõeldud psühhoterapia maksumusest 3,93 eurot odavam.

3.2. Patsiendi poolt tehtavad kulutused – patsiendile omaosalust uute teenuste puhul ette ei nähta. Taotluste andmetele väheneb ravimite kulu, samas MTH andmetel ei ole see uuringutega tõestatud, seega hinnangu koostamisel ravimite kulu vähenemisega ei arvestata.

3.3. Tulemuste hindamine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste tulemustega

Tulemuste kohta on esitatud MTH-s toodud uuringutes mitmeid tulemusi. Samas on MTH kokkuvõtte tulemuste osas järgmine: „Loovteraapiate rakendamine ei mõjuta patsientide haigestumust ega elulemust. Olulisim tulemusnäitaja on elukvaliteet ning haigusest põhjustatud vaevuste leevendumine.“ Mitmete taotluses ja MTH-s käsitletud näidustuste puhul on teenuse mõju tulemusnäitajatele ebaselge. Samuti pole teada, kui pikalt efekt püsib. Seega ei ole arvatud täiendkulu tõhusus määra.

4. Ravikindlustuse eelarve mõju prognoos

4.1. Teenuse mõju ravikindlustuse eelarvele ja võrdlus alternatiividega

Eelarve mõju arvutamisel on aluseks võetud järgmised numbrid:

	2016	2017	2018	2019
Teenust vajavate isikute arv	3068	3255	2996	2979

Teenuste maht ¹	61 360	65 100	59 920	59 580
----------------------------	--------	--------	--------	--------

Kuna taotletakse nii individaalset kui ka grupiteraapia, aga ei ole esitatud andmeid teenuse mahtude kohta, võetakse aluseks 2014. aasta osakaal individuaalse ja grupi psühhoterapia kohta, mis on 80:20. Sellise osakaalu puhul on lisakulu ravikindlustuse eelarvele järgmine:

2016	2017	2018	2019
1 696 737	1 800 156	1 656 918	1 647 516

Teisalt võttes arvesse taotluses esitatud andmeid, et 2016. aastal võiks olla 20 kutset omavat loovterapeuti ja nad kõik töotaks täistööajaga, oleks nende hõive, et osutada taotluses esitatud töömaht 320% ehk et teenuste maht on üle hinnatud ca 3,2 kordselt.

Eeldusel, et teenuseks kuluv aeg on taotluses esitatud korrektselt ja individuaal- ja grupiteraapia suhe on 80:20, oleks 20 loovterapeudi täiskoormuse puhul 2016. aasta teenuste maht 19 175 ja sellisel juhul lisakulu ravikindlustuse eelarvele on 530 230 eurot. Samas peaks mingis mahus vähenema olemasolevate teenuste (koodid 7601, 7607, 7607 ja 7050) maht, seega lisakulu peaks olema veelgi väiksem.

4.2. Teenuse mõju teenust osutavatele erialadele planeeritavatele rahalistele mahtudele ja seos teiste erialadega

Teenused mõjutab nii perearstiabi, psühhiaatria neuroloogia, onkoloogia ja taastusravi eelarvet. Teenust võib osutada nii ambulatoorselt, päevaravis kui ka statsionaaris.

4.3. Teenuse väär- ja liigkasutamise majanduslikud mõjud

Teenuse väär- ja liigkasutamist võib ette tulla, kuna teenust soovitakse laiematele näidustustele, kui toetavad tõenduspõhisuse andmed. Samuti on oluline teha vahet nt muusikateraapial ja muusikaga liikumisel jne

4.4. Teenuse optimaalse kasutamise tagamise võimalikkus läbi kohaldamise tingimuste

Tulenevalt eelmisest on vajalik ära kirjeldada teenuses sisalduvad tegevused ning näidustused, millistel juhtudel tasutakse teenuse eest ravikindlustuse vahenditest. Lisaks tuleb täpsustada, kes on teenuse osutaja.

5. Kokkuvõte

Teenuse lisamisel loetellu tuleb esmalt määratleda näidustused ja teenuse osutamise kriteeriumid ja sisu. Samuti tuleb kokku leppida reaalne teenuse maht. Hetkel taotluses esitatud maht ei vasta reaalsusele – teenuse maht on 3,2 korda suurem kui on prognoositav kutset omavate loovterapeutide arv.

	Vastus	Selgitused
Teenuse nimetus	Individuaalne loovteraapia, Loovteraapia grupile (grupis 8 haiget)	
Ettepaneku esitaja	Eesti Loovteraapiate Ühing	

¹ Arvestatud eeldusel, et keskmiselt vajab üks inimene 20 korda teenust.

Teenuse alternatiivid	Osalised alternatiivid täna loetelus olemas	Teenust võib olla kodeeritud 7601, 7602 ja 7607 alla. Võib väheneda ka koodiga 7050 tähistatud teenuse kasutus.
Kulutõhusus	Ei saa hinnata, kuna puuduvad kõigi taotletavate näidustuste puhul ühesed tulemusnäitajad ning ebaselge on efekti kestus.	
Omaosalus	Ei	
Vajadus	Taotluse andmetel esimesel aastal 3068 inimest	
	Keskmiselt 20 korda	Aluseks individuaal ja grupiteraapiate suhe 80:20
Teenuse piirhind	Individuaalne loovteraapia 32,86 Loovteraapia grupis ühele haigele 6,71	
Kohaldamise tingimused	Vajalik täpsustada näidustused, teenuses sisalduvad tegevused ning tegija.	
Muudatusest tulenev lisakulu ravikindlustuse eelarvele aastas kokku	530 230 -1 696 737	Lisakulu võib osutada väiksemaks, kuna teenust võib olla ka täna raviarvele teiste teenustena kodeeritud.
Lühikokkuvõtte hinnatava teenuse kohta	Teenuse lisamiseks loetellu vajalikud esmalt kokku leppida, millistel näidustustel tasutakse ravikindlustuse vahenditest, mis on sel juhul reaalne teenuse maht ning mis tegevused teenuses sisalduvad.	

Olemasolevate teenuste kirjeldused

PSÜHHOTERAAPIA SEANSS ÜHELE HAIGELE (7601/0)

Kategooria 1	23/psühhiaatria;	Tulu	0
Kategooria 2	PROTSED/UURINGUD JA PROTSEDUURID	Kogus	1
Kategooria 3	999/esitatakse	Ühikuid	0
Kategooria 4	1/kirjeldus aktsepteeritud	Kulu kontodelt	
Kategooria 5	1/piirhind=stdh	Kulu tegevustelt	31.22
		Kulu KO-lt	0.00
		Kulu ressurssidelt	0.39
		Kulu kokku	31.61
Märkused		Jagatud kulu	0.00
		Jagatud kogus	0
		Ühiku hind	31.61
		Kogus KO-lt	
		Kogus kokku	1

Kood	Üksus	Nimetus	Käituri	Ühiku hind	Kogus
Kulu tegevustelt					
7601	0	PSÜHHOTERAAPIA SEANSS (INDIVIDUAALNE)	nr#	31.22	1.00
PER0138	0	Psühholoog	min	0.32	90.00
PIN993305	0	Vastuvõtukabinet	min	0.02	90.00
Kulud materjalidest					
OST4413	0	Patsiendi haldus	#	0.77	0.50

PSÜHHOTERAAPIA SEANSS ÜHELE HAIGELE GRUPIS (GRUPIS (7602/0))

Kategooria 1	23/psühhiaatria;	Tulu	0
Kategooria 2	PROTSED/UURINGUD JA PROTSEDUURID	Kogus	1
Kategooria 3	999/esitatakse	Ühikuid	0
Kategooria 4	1/kirjeldus aktsepteeritud	Kulu kontodelt	
Kategooria 5	1/piirhind=stdh	Kulu tegevustelt	10.25
		Kulu KO-lt	0.00
		Kulu ressurssidelt	0.39
		Kulu kokku	10.64
Märkused	Grupis 7 v. 8 patsienti	Jagatud kulu	0.00
		Jagatud kogus	0
		Ühiku hind	10.64
		Kogus KO-lt	
		Kogus kokku	1

Kood	Üksus	Nimetus	Käitür	Ühiku hind	Kogus
Kulu tegevustelt					
7602	0	PSÜHHOTERAAPIA SEANSS 1 PATSIENDILE GRUPIS	nr#	10.25	1.00
		arvestatud, et keskmiselt grupis 8 patsienti			
PER0138	0	Psühholoog	min	0.32	30.00
		grupitöös osaleb 2 psühholoogi või psühholoog ja psühhiaater või psühholoog ja õde			
PIN233001	23	Rühmateraapia ruum	min	0.04	15.00
Kulud materjalidest					
OST4413	0	Patsiendi haldus	#	0.77	0.50

Individuaalne füsioteraapia (30 min) (7050/0)

Kategooria 1	29/taastusravi ja füsiaatria;	Tulu	0
Kategooria 2	PROTSED/UURINGUD JA PROTSEDUURID	Kogus	1
Kategooria 3	999/esitatakse	Ühikuid	0
Kategooria 4	1/kirjeldus aktsepteeritud	Kulu kontodelt	
Kategooria 5	1/piirhind=stdh	Kulu tegevustelt	10.30
		Kulu KO-lt	0.00
		Kulu ressurssidelt	0.61
		Kulu kokku	10.91
Märkused		Jagatud kulu	0.00
		Jagatud kogus	0
		Ühiku hind	10.91
		Kogus KO-lt	
		Kogus kokku	1

Kood	Üksus	Nimetus	Käitür	Ühiku hind	Kogus
Kulu tegevustelt					
7050	0	Füsioteraapia läbiviimine ja patsiendi hindamine	min	0.34	30.00
PER0412	0	Füsioterapeut	min	0.31	1.00
PIN293009	29	Füsioteraapia ruum	min	0.15	0.25
Kulud materjalidest					
YKM29KO06	29	Taastusravi füüsilise ravi komplekt	n#	0.22	1.00
OST4413	0	Patsiendi haldus	#	0.77	0.50

Kliinilise psühholoogi konsultatsioon eriarsti suunamisel (7607/0)

Kategooria 1	23/psühhiaatria;	Tulu	0
Kategooria 2	AMB_VV/AMBULATOORSED VASTUVÕTUD	Kogus	1
Kategooria 3	999/esitatakse	Ühikuid	0
Kategooria 4	1/kirjeldus aktsepteeritud	Kulu kontodelt	
Kategooria 5	1/piirhind=stdh	Kulu tegevustelt	20.81
		Kulu KO-lt	0.00
		Kulu ressurssidelt	1.54
		Kulu kokku	22.35
Märkused		Jagatud kulu	0.00
		Jagatud kogus	0
		Ühiku hind	22.35
		Kogus KO-lt	
		Kogus kokku	1

Kood	Üksus	Nimetus	Käituri	Ühiku hind	Kogus
Kulu tegevustelt					
3007	0	PSÜHHOLOOGI VASTUVÕTT	nr#	20.81	1.00
PER0138	0	Psühholoog	min	0.32	60.00
PIN993305	0	Vastuvõtukabinet	min	0.02	60.00
Kulud materjalidest					
OST4413	0	Patsiendi haldus	#	0.77	2.00